PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

I hjärtat av det skandinaviska Canada.

Med Outlook och Loreburn som förbild av skandinavisk anda och idealism.

FÖR S. C. T. AV OLAF HOFOSS.

Journalistens uppgift är att rida sin "pegasus" över såväl klart som grumlat farvatten, och vara besjälad av sina impulser och intryck i alla tider och på alla platser, alltifrån de ljusaste stadier till de mörkaste självmordstankar.

Han måste se den symboliska skönheten i såväl finnländarens torvhydda som i huset med det lilla hjärtat i dörren (journalister med en trög mage och hemorrojder icke inberäknade).

I grunden borde jag denna gång låta Outlook vara och i stället "kackla" om mina små franska brunetter, som under dygnets alla timmar tillmötesgår en med ett förförande leende, så att till och med den mest förstockade kvinnohataren kunde frestas till att krypa ut ur sin egen mumie och blint låta sig föras in i lockelserna. Men då jag varken är någon from katolik eller då min franska icke sträcker sig mycket längre än till ett "Vive la France", är jag förnuftig nog att låta andra "kackla" i mitt ställe. Dessutom är Outlooks köttgrytor ännu i för friskt minne för att helt kunna utträngas de behagliga minnen platsen har efterlåtit, och som sådan bör det bli en plikt att hålla sig till saken, trots alla fransk-canadensiska brunetter.

När jag tidigare beskyllit Outlook för att vara typen på en äkta "Ola Nordman", står visst icke Loreburndistriktet något efter när det gäller den norska sakens intresse, och det bästa beviset härför är "Dovre ungdomsförening" som i dag kan se tillbaka på 15 års verksamhet, och när man kan tillskriva en skandinavisk förening i Canada en så god levnadstid, förstår man att intresset icke har legat i dvala.

Här äro också de bästa krafterna, både vad sång och musik såväl som dramatisk konst angår, samlade.

Dovre ungdomsförening omfattar förutom en sång- och musikkör också en dramatisk förening. Härtill kommer också ett utmärkt bibliotek på cirka 200 band, huvudsakligen bestående av norska böcker, varibland Sigrid Undsets stora romancykel "Kristian Lavrensdotter" finnes.

Det var en dag i mitten av mars månad jag gjorde mitt celebra intåg i Loreburn och fick tillfälligtvis nys om att "Dovre sångkör" just då höll på att öva. Tillsammans med en präst och en predikant steg jag en syndare in i lokalen, varifrån tonerna av norska folkmelodier strömmade oss till mötes från scenen bakanför.

Efter att ha lyssnat till de kära kända sångerna, varibland "Naar fjordene blaaner" särskilt slog an på mig, fick jag anledning att sammanträffa med de fyra sångarbröderna Jacobsen, av vilka en var instruktör, samt tenoren Olaf Berg.

Det är icke min uppgift att giva någon kritik inom ramen av denna artikel. Alla som haft tillfälle att höra Loreburnsångarnes prestationer vid festliga tillställningar veta, att detta är något som sträcker sig en god del över det allmänneliga, och det är därför icke heller något att undras över, att Loreburnkarlarna blevo anmodade att sjunga vid Camrosefesten.

Under inflytandet av de norska tonerna drog jag samma afton i en utmärkt sinnesstämning med herr och fru Berg ut till deras farm, varest trevliga och varma rum samt en läcker kvällsmåltid väntade oss vid ankomsten.

* * *

Hr. Olaf Berg är som äkta "trönder" född i Stjördalen, Trondhjem, 1879, och hustrun Sofia på Karmöy, Stavanger, 1881.

1898 utvandrade herr Berg till U. S., men reste 1905 till Canada och tog homestead i närheten av Loreburn, en jordegendom som nu omfattar 3 kvarter land med tidsenliga byggnader och vackert läge.

Familjen består av fyra barn, vilka alla vistas i hemmet, däribland en vuxen son.

Herr Olaf Berg är en man med allsidiga intressen och har förutom farmning i åratal drivit med fåravel. I tio års tid har han deltagit i lantbruksutställningar och därunder erövrat en mängd priser och diplomer, vilka nu betäcka väggarna i hans boningshus. Han har också tjänstgjort som president för Sask. Sheep Breeders Association och har varit direktör i nämnda förening i över fem år.

Från den tid då man begagnade oxar på prärien.

Men det är icke bara som fåraherde herr Berg har gjort sig bemärkt. Han hör också hemma under kategorien "pennslickare" eller skribent och som sådan har också blivit tilldelad det ärofulla uppdraget att förestå chefredaktionsskapet vid Dovre ungdomsförenings handskrivna tidning "Dovregubben". Själv har han från sina utställningsresor skrivit en del humoristiska noveller, av vilka en del varit synliga i den norska pressen.

* * *

Jag går en dag in bland sandbankarna mellan Broderick och Hanley och gläder mig över vårens jungfruelighet samt känner mig upplivad över att äntligen ha nått ett ställe där det finns en smula skogsvegetation.

För att njuta av ögonblickets stämning sträcker jag ut mig i skuggan av ett par småbuskar och börjar filosofera över en del strofer i "Hjembygdens Sange" av Herman Wildenvey.

Ute fra verden den vide
kalder en sang mig hjem,
Hjembygdens bakker blide,
Herren velsigne dem. — —

Jag blir så förunderligt lyrisk stämd där jag sitter. Världen omkring mig blir så stor och vid, och småbuskarna få en ren paradisisk skönhet över sig. Ja till och med en goffer, som för en stund sticker upp huvudet från sina lönnliga katakomber, förefaller mig att vara en av de vackraste djurarter på jorden, näst kineserna.

Trots den tidiga våren är sanden, jag utsträckt min benhög på, så varm att ett krokodillägg säkert komme att få oanade livsförnimmelser vid den minsta beröring, och jag får plötsligt en barnslig lust att frigöra mig från skor och strumpor och lägen få känna den varma sanden rinna mellan tårna.

Under detta jag ser två magra ök förspända till en bogy närma sig samt att mannen i bogyen är barbent som mig själv. Två svartglänsande hårpiskor hoppa i takt med skrynklorna över hans skrynkliga sjöskumsgula ansikte, o. med indianens falkblick har han redan uppdagat att buskarna vid sidan av vägen skyla ett eller annat.

På en vink från mig lämnar det skrynkliga sköskummet bogyen och närmar sig. Jag lägger märke till hans nedärvda, glidande rörelser då han kommer och det sätt varpå han slår sig ned på korslagda ben.

"Nice day", säger han.

"Beautiful", svarar jag.

En Millbank cigarett som jag räcker honom lägger en något dämpad ton över hans hurtiga flackande blick, men det drömmande i hans ögon förblir att grunda över i de eviga jaktmarkerna.

Jag får veta, att min nya bekantskap är farmare, och att han om vintern ligger i skogarna för att jaga och snara och det är som att ögonen få en sällsam glans då talet kommer på jakt.

En timma senare åka indianen och jag sida vid sida i bogyen över sandbackarna; röka Millbank cigaretter och prata om jakt.

Från en pärlbroderad sportpung som hänger vid brostet visar han mig rester av sina fäders primitiva vapen — pilspetsar utarbetade ur sten och som minne av honom överlåter han åt mig det vackraste exemplaret.

Indianen åker vidare in över sandbackarna; hårpiskan hoppar i takt med skrynklorna. Den sjunkande aftonsolen skänker hans ansikte en nästan ohygglig koppärmörk glans. Vid en krök i vägen vänder han sig om och vinkar. Jag vinkar tillbaka med tanken på en urtidsdröm, som kom och gick.

Efter mitt möte med denna ättling av urinvånarne kom jag samma afton till en av Norrönas äldsta prenumeranter, herr Rönning, som sörjde för att all vidare resa blev utesluten den dagen. Hos denna familj tillbringade jag också en utomordentligt trevlig afton med gemensamma historier från kända platser i Norge.

* * *

Herr Severin Rönning är född i Rissa nära Trondhjem 1882, och hustrun Anna i Aarsborg nära Kristiansund. Familjen Rönning invandrade till Canada 1909 och köpte då en halv sektion land i Outlookdistriktet, som de sedan hava farmat.

Herr Severin Rönning tillhör det äkta stånd, som går under benämningen "Nordens rallare" och som på sin tid tolkade de gamla kärleksvisorna i takt med slägghammarslag och under det att borrstålet åt sig tum för tum ned i det blå malmfältet.

Rallarna voro ett folk för sig, livliga och ostyriga med en svart lugg i pannan och vidbrämmad hatt. Romantiska och hettsiga, men med hjärtan som barn. Författaren Johan Falkberget har träffat dessa människor på kornet, då han i ett av sina ungdomsarbeten skildrar deras liv och varest han säger: De komma icke gående dessa karlar. De komma valsande — — Och mera träffande kunde det icke sägas. Rallarnas liv är en idel vals över rosor och han har en flicka för varje finger kär.

Dessa karlar voro också poeter där de foro fram, och mången rytm har funnit vägen till de bredare lagren under sommarkvällens varma mystik. Här äro ett par stumpar:

Det första som vårt oga
i Norden skåda fick,
det var de höga fjällen,
på vilka malmen gick.
— — —

eller:

Hur härlig är naturen
inunder fjällets fot.
Här växa blommor röda
kring björkens vita rot.
Där midnattsolen skiner
och renen betar vilt,
där är två månader sommar,
snart stundar vintern till.

— — —

Att herr Rönning mer än en gång sjungit dessa strofer när han arbetade i fjällen vid Ofotensbanan, betvivlar jag icke. Kanske stego de också från schakterna, den gång han svängde släggan i Röros gruvor.

Herr Rönning berättade en lustig historia om en nykommare som arbetade för honom en halv dag, och som efter den halva dagen blev så "utkörd", att han med gräten i halsen och i sporrsträck för tillbaka till gamla landet. Hans uttalanden om Canada vid hemkomsten äro naturligtvis icke att anbefalla åt utvandraren. Denna sortens "karlar" böra också i det längsta hålla i mödrarnas kjolar.

* * *

Jag sammanträffade också med en del andra nordiska ättlingar av vilka Peter Ström var en.

Peter Ström är född i Skåne 1872, och hustrun Ida föddes i samma landskap och på samma år. De farma nu 3 kvarter land i Glensidedistriktet.

Herr Ström invandrade till U. S. 188 och drev jordbruk tills 1903, då han reste till Canada för att här fortsätta med samma rörelse.

1907 reste herr Ström till gamla landet och medförde vid återkomsten hit sin hustru. Makarna ha fem barn däribland en vuxen son och dotter. Jag hade turen att göra mitt inträde i familjens hem vid middagstiden, och vad bättre var, jag fick min inbjudan att sitta ned och förtära bland annat min älsklingsrätt ärtsoppa. Jag kom också att omtala för herr Ström, att det flöt svenskt blod i mina ådror, vilket jag dock icke borde ha gjort, ty strax blev jag tillfrågad om jag var så pass svensk, att jag begagnade socker i kaffet, vilket jag trots alla mina svenska anor avslog.

Vad jag kände en mera synnerlig lust till var, att hugga klorna i en av de runda rökta fläskskinkor som var upphängd under takbjälkarna, och jag kom i den förbindelsen att tänka på Ingvar Olson, som säkert skulle ha glömt förbudssaken vid blotta åsynen av läckerheterna. Jag spekulerar själv på om det icke snart är tid att smaka på Peter Ströms skinkor.

I denna min artikel om Outlookdistriktet, är det icke möjligt att behandla alla de älskvärda människor, jag har mött och lagt beslag på, och därför vill jag nu på ett generellt sätt frambära mitt hjärtliga tack för all uppoffring som blivit mig bevisad.

Outlook skall kvarstanna i mitt minne, både därför att människorna där har samma syn på den skandinaviska andens bevarande som jag själv samt därför att där finns ännu en källa av krafter som kunna värna skandinavismens intressen i Outlook.

De pionjärer som röjt och brutit mark i Outlook äro i dag ett folk som med moderlandets rena färger för ögonen aldrig låter bilden blekna. Massan av ungdomen född och uppvuxen på prärien skola kanhända i sitt stilla sinne le, utan att fatta vad allt detta om skandinavismen skall tjäna till. Detta är ju också ursäktligt.

Likaså omöjligt som det är för gåsen att drunkna, likaså omöjligt skall det bli att söka bibringa ungdomen kärlek och intresse för det land, de aldrig sett.

Låt hemmet vara ett skandinaviskt sådant. Hemmet och skolan arbetar icke hand i hand i detta stycke. Och det är i hemmet som bilden av fädernas intressen och deras land skall framhållas.

Den skandinaviska ungdomens intressen i Canada är väl nu på sin höjdpunkt, utan att de som bragt flamman och "begeistringen" till topps, egentligen veta huru många skandinaviska intressen det finns inom massan som kunna taga aktiv del i arbetet för skandinavismens bevarande.

De kristnas enhet.

Av CARL WRICK.

(Med anledning av ett visst föredrag hållet av en viss person i Wetaskiwin den 27 aug.)

Andens enhet genom fridens band är något, som varje kristen bör sträva efter. Det skorrar alltid i en sann kristens öra, då han hör och ser, huruom det ena kristna samfundet bekämpar det andra, det oaktat de alla arbeta för en och samme herres rikssak. Man blir aldrig stor själv genom att nedsätta andra. Man blir aldrig bättre genom att finna fel hos andra, utan att söka finna sina egna.

Ynkligt är det att höra hurusom en, som kallas en Herrens tjänare, må vara i predikan eller f ö r e d r a g, gör utfall mot anden, som äro hans bröder i tron. Det är uselt att höra, hurusom han höjer upp en enda riktning till skyarna, medan allt annat kännetecknas såsom något av ondo. Han tror väl kanske, att han, som hör tillsammans med sådant gott sällskap, är något alldeles utomordentligt stort, och han tror väl sig växa i sina åhörares ögon. Och kanske han gör det. Men ej i Gud. "Den, som vill vara den främste, han skall vara den siste." Dessa ord kunna icke allenast tillämpas på enskilda utan också mycket väl på samfund. Att för mycket rosa sitt eget är ej alltid bra. Gör man det för ofta, blir man lik fariséen, som i temp'et tackade Gud för allt, att allt var så väl beställt med honom, men det var annorlunda än han trodde! —

Små skiljaktligheter äro rådande de kristna emellan. Därför ha vi ju också de olika samfunden. Men, att detta kan komma en person, som skall vara bildad, att i ett ovederhäftigt föredrag om "andliga väckelser i Sverige" i vare sig direkta eller indirekta ordalag utöva förkastelse över andra är både o k r i s t l i g t och o b i l d a t. —

Man borde nu för tiden ha insett, att dessa stridens och intoleransens dagar de kristna emellan endast söndra och skada Guds sak.

Här och där göres ju försök att ena de olika samfunden.

Nyligen läste vi i våra tidningar, hurusom ärkebiskop Söderblom närvarit vid metodistkyrkans 50-årsjubileum i Uppsala. Han yttrade då bland annat de tänkvärda orden, att de kristna samfunden vore att likna vid grannar, som skiljas genom murar och plank. Dessa kunde man gärna låta stå kvar. Var och en trivs ju bäst i egen krets. Men man borde låta k ä r l e k e n växa, så att man kunde se över skiljemuren och bedja med och för varandra och i ädel strävan stödja och hjälpa varandra!

Det var manligt och kristligt tålat! Sådana ord behöver en försoffad och i stridigheter och småsint avund försjunken kristenhet —

Låta vi kärleken bestämma vårt handlingssätt, blir det inga bittra ord och inga förkastelsedomar utan i stället f ö r s t å e l s e och f r i d och h j ä l p s a m h e t.

D å kunna vi se, att vi hava samma mål att sträva till, att vi ha samme Fader, som en gång kärleksfullt emottager oss alla.

D å kunna de icke kristna säga om de kristna som under apostlarnes dagar: se, huru de älska varandra.

Nu ha de nästan all anledning att säga: se huru de kivas med varandra —

Det är nu på tiden att kasta bort allt kiv. Vi kristna böra veta, att vi ej först och främst arbeta för det eller det samfundet sak utan för Guds riks tillväxt. Och det växer ej till, där ofrid utsås.

Det gäller, att ej halka över de orden om att bevara Andens enhet genom fridens band.

De äro skrivna just för dig.

Icke endast för andra, att de skola hålla frid med dig, utan också du med dem.

Det ligger makt uppå att med psalmsångaren bedja:

"Förtag all söndring, split och strid
att de må leva städs i frid,
samt samme Fader dyrka!
Med Andens evighet i tro
sig bredq helig sabbatsro,
kring hela Kristi kyrka.
Att kring världen sänkas svärden,
och att orden, sannas må om frid på jorden

Sv. Ps. 530:3

STATSMINISTER MCG ECKMANN.

En svensk affärsman, som för närvarande vistas i Valparaiso, skriver till en kollega och frågar, vad det är för en ny ministär vi fått efter den Sandlerska.

I Chiletidningarna presenteras den på följande sätt:

Statsminister: Mcg Eckmann.
Utrikes: M. Loforen.
Finans: Meliel.

Att det förra skall betyda "monsieur C. G. Ekman" har han förstått. Likaså har han listat ut, att det konstiga namnet n:r 2 skall vara "monsieur Löfgren". Men vem är "Meliel"? Är det månne "monsieur Elie"? frågar han.

Ja, det är nog troligt bäste utlandssvensk. Men "monsieur Loforen" är inte både finans- och utrikesminister. Finanserna handhavas av hr "Mcg Eckman".

POLITIK I NICARAGUA.

Medan den europeiska politiken rör sig i krumelurer som påminde om kattens väg kring den heta gröten, följer politiken i Nicaragua enkla klara linjer som det är ett verkligt nöje att betrakta. Som ett exempel må anföras hur det gick till vid senaste regeringsskiftet.

Republiken hade fått en vad man där kallar liberal regering, som det konservativa partiet tyckte mycket illa om. En kväll hör för leden försiggick på den finaste klubben i huvudstaden en fest vari spetsarna av den politiska världen deltogo. Plötsligt inträdde 100 man av oppositionen, beväpnade med revolvrar, plockade ut ledarna av regeringspartiet och deras mest inflytelserika vänner och förde dem med sig till den lilla fästningen, där de anförtroddes åt kommendanten, som är en pålitlig medlem av oppositionen.

Dagen därpå hade oppositionens ledare ett samtal med presidenten, efter vilket en officiell kungörelse utfärdades, vari meddelades att en ny regering övertagit ledningen av Nicaraguas öden.

Man föreställer sig att ett påpasslig filmbolag skulle kunna göra rätt mycket av Nicaragua.

NYTT VÄRLDSSPRÅK.

Pastor Ellsworth P. Foster i Waverly i West Virginia har företagit sig att konstruera ett nytt världsspråk. Det heter Ro och är baserat på att bilda ord av ett bestämt antal ordstammar. Foster förklarar att hans system är mycket enklare än esperanto och han har också givit ut en ordbok, omfattande 5,500 ord. Ordet Ro, som på detta språk betyder "språk" är en av de ordstammar, med vilka man kan bilda en mängd nya ord. Principen är, betonar Foster, att man skall systematiskt tillägga bokstäver till stammarna. T. ex. ordet "aa" tid och tillfogande av bokstäver till detta ord åstadkommer de olika tidsbegrppen. Sålunda betyder aab sekund, aac minut och aad timme.

Ja, Ro får nog framgång, när aa är inne!

Efterlyses.

Ole Eliason från Undersåker, Jämtland, Sweden. Han avhördes senast ett och ett halvt år sedan och uppgav sin adress vara Anthang P. O. via Mathesin, Ont.. Adressen var mycket otydligt skriven varför jag inte är säker att den är absolut riktig. Ole Eliason är omkring 32 år gammal, av medellängd, mörkt hår skarpt markerade ansiktsdrag med mörk hy. Han är god sångare och brukade alltid sjunga för kamraterna.

Om hans nuvarande adress kan uppbringas så var vänlig sänd den till hans far Elisens Olsson Box 24, Undersåker, Jämtland, Sweden, eller till John Pearson Queen Charlotte, City, B. C., eller till denna tidning.

VI GARANTERA BESTÄMT
ATT NI KAN MED LÄTTHET
REDUCERA EDER ONÖDIGA FETTMA
PÅ ETT OFARLIGT OCH BEKVÄMT SÄTT
GENOM ATT DAGLIGEN DRICKA
DET ENDA ORIGINELLA OCH ÄKTA
DR. WEBBER'S REDUCING
HERB TEA.
Importerat direkt från Tyskland i originella paket — absolut oskadligt — en ren, hälsosam produkt — ingen drog — ingen diet'k. Låt naturen borttaga den onödiga bördan av fettma med detta helt och hållet oskadliga hälsoté. Första paketet té Ni använder reducerar på ett synbart sätt Eder vikt genom en naturlig eliminationsprocess.
Tre veckors förråd (1 paket) endast $1.25 portofritt och tullen betald. Tillfredsställelse garanteras eller pengarna tillbaka.
Beställ nu — och börja med denna ytterst bekväma och effektiva reduceringsmetod.
AMERICAN IMPORTERS.
640 N. E. 4th St. Dept. "A" Minneapolis, Minn.
Dr. Webber's svarta och gröna hälsoté har sålts och bevisats vara tillfredsställande i Tyskland sedan 1864.
Säljes också av
P. NELSON, 409 Dufferin Ave., Winnipeg, Man.

LÄKARE OCH TANDLÄKARE

DR. S. C. PETERSON
SPECIALIST I Hud-, Könс-, Urin- och Veneriska sjukdomar, har flyttat från 401 till 506 McArthur Bldg.
Ovanför Child's Restaurant.
Kontorstid: 10—1, 3—6 och 7—8
Telefon 24 165 Svenska talas.

DR. BRANDSON
LÄKARE
216 Medical Arts Bldg.
Kontorstimmar från 2 till 4 endast eftermiddagen
Telefon 21 834

Praktik från Paris och New York sjukhus. Telefon 2009.
DR. JOSEPH BOULANGER
Läkare & kirurg
Licens för Dominion of Canada av "The Medical Council of Canada"
Radium behandlingar, Röntgen laboratorium.
Kontor & bostad: 10007 Jasper Ave., Edmonton, Alberta.

ADVOKATER

Privat tel. 35 736; Kontor 24 963
Skandinavisk Advokat
W. J. LINDAL, B.A., L.L.B.
Jurist, Solicitör, etc.
Lärare Manitoba Law School.
Great West Permanent Bldg.

Doyle, Costigan & Co.
Advokater, juridiska ombud, notarier, etc.
845 Somerset Bldg., Portage Ave.
Winnipeg, Man. Phone 21 613

O. C. Boness, B.A.
Jurist & Solicitör
Skandinavisk advokat
106 Adams Bldg.
EDMONTON, ALTA.

VAD DE LIBERALA HAVA GJORT UNDER MACKENZIE KING:

Reducerat inkomstskatten å mindre inkomster.
Reducerat tullen å automobiler och jordbruksredskap.
Introducerat ålderdomspension och lantkredit.
Återinfört 2-cents postportot.
Borttagit den s. k. kvittoskatten.
Re-etablerat Crows Nest-taxan på säd och mjöl.
Reducerat de allmänna skulderna.
Börjat fullborda Hudson Bay Järnvägen.

VAD DE KONSERVATIVA KOMMA ATT GÖRA UNDER ARTHUR MEIGHEN:

Reducera mångmillionärernas inkomstskatter.
Öka tullen å automobiler och jordbruksredskap.
Slopa den lagbestämda Crows Nest-taxan för säd och mjöl, förorsakande en årlig förlust av $25,000,000 för jordbrukarne i prärieprovinserna.
Motsätta sig förslaget om förlängd kredit till farmare.
Motarbeta ålderdomspension.
Höja tullen "sten för sten" med Fordney-tariffen i U. S.
Förhindra färdigbyggandet av Hudson Bay-banen till obestämd tid.

Begagna Eder röst för att undestödja Mackenzie King
— OCH —
EN VERKLIG POLITIK FÖR VÄSTERN

(Authorized by F. C. Hamilton, President Manitoba Liberal Association, Winnipeg)